

ИМЕННИ ФРАЗИ С АДНОМИНАЛЕН ДЕМОНСТРАТИВ В АНАФОРИЧНА ФУНКЦИЯ В НОВОГРЪЦКИЯ ЕЗИК В СЪПОСТАВКА С ОПРЕДЕЛЕНИТЕ ИМЕННИ ФРАЗИ

Ирина Стрикова

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Резюме. Статията разглежда именните фрази с детерминатор адноминален демонстратив в анафорична функция в новогръцкия език в съпоставка с определените именни фрази. Най-напред се очертават семантичните характеристики на двата детерминатора, след което се разглеждат основни функции на показателните именни фрази в текста. За повечето от функциите са предоставени количествени данни от корпусно изследване на употребата на показателните и определените именни фрази.

Keywords: demonstrative noun phrases; definite descriptions; anaphora; corpus study

В статията се разглеждат именните фрази (ИФ) с детерминатор адноминален демонстратив (показателни ИФ) в анафорична функция в текстове на новогръцки език в съпоставка с определените именни фрази (нататък *определени ИФ*). Най-напред се очертават в съпоставка семантичните особености на демонстратива и определителния член (ОЧ) според семантико-прагматическата теория на Хоукинс (Hawkins, 1978). След това се разглеждат функциите на показателните ИФ в текста – идентификация, модификация, преместване на фокуса на вниманието, установяване на топик, експресивна функция. За някои от тези функции са предоставени количествени данни от корпусно изследване, съпоставящи дистрибуцията на показателните и определените ИФ в конкретни условия.

Корпусът е с обем 77 927 думи, съставен от статии, публикувани в сайтовете в интернет на вестниците „Елевтеротипия“, „Катимерини“, „Та Неа“ и „То Вима“ в периода 2007 – 2010 г. В корпуса са установени 199 показателни ИФ с демонстратива *αὐτός*, *-ή*, *-ό* в анафорична функция¹). Анотирани са също така 759 определени ИФ в анафорична функция, които са само част от всички именни фрази с ОЧ в корпуса²). Включени са и някои примери от източници извън корпуса.

Въпросът за избора между показателни и определени ИФ в анафорична функция е важен и от гледна точка на преподаването и изучаването на новогръцкия език като чужд, тъй като има отношение към изграждането на уменията за разбиране и употреба на кохезивните механизми и средства в текста.

Семантика на определените и показателните ИФ

Според семантико-прагматическата теория на Хоукинс (Hawkins, 1978) за определеността и неопределеността ОЧ и демонстративът представляват инструкции към адресата да идентифицира означения с ИФ референт.

С употреба на ОЧ адресантът дава сигнал на адресата, че той или тя е в състояние да локализира референта, който при анафора е въведен в предходния контекст. Тази локализация е възможна единствено въз основа на информацията, съдържаща се в съществителното и неговите модификатори, ако има такива (Hawkins, 1978: 154). Това означава, че лексикалното съдържание на ИФ е от изключителна важност при определените ИФ.

Освен това референцията с определена ИФ е инклузивна, т.е. при ИФ в ед.ч. референцията се отнася до единствения член на множеството в конкретния контекст, а при ИФ в мн.ч. – до всички членове на множеството в контекста. Така референтът се поставя в контраст, външен за множеството обекти, към което принадлежи, т.е. в контраст с обекти от други класове.

С показателната ИФ адресантът инструктира адресата да установи съответствие между езиковия израз и конкретен обект, който при анафора е познат на адресата от предходния езиков контекст също както при определената ИФ (Hawkins, 1978: 152 – 153).

Референцията с показателна ИФ е неутрална по отношение на инклузивността или ексклузивността – възможно е показателната ИФ да означава всички или само част от обектите в контекста, удовлетворяващи дескрипцията (Hawkins, 1978: 152 – 153, 268). Затова референтът на показателната ИФ се поставя в контраст спрямо останалите референти от същото множество, което може да е експлицитно определено в текста или да е зададено имплицитно. В (1) множеството са вратите в дома, от което с показателната ИФ се отделя балконската врата на кухнята – пр. (1):

(1) Έκλεισα τις δύο του σαλονιού και πήγα να κλείσω **την τρίτη μπαλκονόπορτα της κουζίνας**. Στις ρίζες **αυτής της μπαλκονόπορτας** (...)

Затворих двете на дневната и отидох да затворя **третата балконска врата, на кухнята**. В основата на **тази балконска врата** (...)³

При всеки от двата детерминатора адресатът трябва да е в състояние да съобрази, че съответният референт притежава качеството, изразено в дескриптивния предикат. При показателната ИФ обаче демонстративът също има роля за установяването на кореферентното отношение с ИФ-антецедент и за идентифицирането на референта. Инструкцията за установяване на съответствие между езиковия израз и конкретен референт е свързана с деиктичния характер

на демонстратива. При деиксис говорещият, който представлява деиктичния център, с употребата на демонстратив „посочва“ даден референт, а адресатът интерпретира демонстратива и локализира и идентифицира референта по отношение на конкретния говорещ и конкретното място и време на изказването. Това „посочване“ се запазва и при показателни ИФ в анафорична функция. Демонстративът „посочва“ елемента от предходния контекст, с който показателната ИФ е кореферентна, като по този начин изпълнява идентифицираща функция като детерминатор на именната фраза.

Според Клайбер (Kleiber, 1986: 55) значението на ОЧ във френския език, и по-конкретно пресупозицията за съществуване на дадено множество (едночленно в ед.ч. и с повече членове в мн.ч.), изисква да се отчитат обстоятелствата (място, време и др.), които оправдават тази пресупозиция. Така референцията с ОЧ към конкретен обект е индиректна, като препраща към обстоятелствата на оценяване (*‘circonstances d’évaluation’*). От друга страна, адноминалният демонстратив, като индексикален символ, е пряко свързан с контекста на изказването, пространствено и темпорално ограничен от употребата му. Клайбер нарича демонстратива „един истински анафоричен конектор“, тъй като препраща директно към контекста на изказването, който при анафора е езиковият контекст. Демонстративът е сигнал да се направи директна връзка с референта, означен с именната фраза антецедент.

В българския език Иванчев (Ivanchev, 1978: 429 – 430) разглежда демонстратива като „по-силен детерминатор от ОЧ“. Според Иванчев при адекватната употреба на показателното местоимение основна е „идентифициращата функция в най-широкия граматически смисъл“ – показателното местоимение⁴⁾ идентифицира кореферентната връзка между две названия на един предмет в текста (назован с име, глагол и друга част на речта, с цяло изречение или няколко изречения).

Функции на показателните ИФ в текста

Съпоставката на семантичните особености на демонстратива и ОЧ предоставя обяснение за употребата на двата детерминатора и възможната конкуренция между тях в анафорични ИФ. Най-общо, необходимост от употреба на демонстратива, като детерминатор на анафорични ИФ, се появява, когато установяването на кореферентното отношение с антецедента и идентифицирането на референта е затруднено по някаква причина – по-долу разглеждаме такива случаи.

1. Идентифициране на кореферентната връзка с антецедента

Анализът на корпуса показва преобладаваща употреба на показателни ИФ с идентифицираща функция при следните условия.

а) Неноминален антецедент.

Типът на антецедента има отношение към неговото идентифициране и установяването на кореферентната връзка с анафоричната ИФ. Референтът

на неноминалния antecedent (глаголна форма, прилагателно име, едно или повече изречения) е трудно достъпен, тъй като се конструира в съзнанието на адресата в момента на обработването на анафоричния израз (Apothéloz & Chanet, 1997: 160 – 161). В изследвания корпус 32% от всички показателни ИФ имат неноминален antecedent. В 74% от всички кореферентни двойки, в които antecedentът е неноминален, анафоричната ИФ е с детерминатор демонстратив.

(2) Ακόμα και σε κάθε κράτος, **οι προνομιούχοι σε σχέση με τους φτωχούς είναι αυτοί που έχουν τα χρήματα για καλύτερη περίθαλψη**», λέει η ίδια και προσθέτει: «**Η αδικία αυτή** θα συνεχιστεί και στο μέλλον. (...)»

Дори във всяка държава **привилегировани по отношение на бедните са тези, които имат пари за по-добри грижи**“, казва тя и добавя: „**Тази несправедливост** ще продължи и в бъдеще.“ (...)»

За сравнение – от определените ИФ в извадката само 4% имат неноминален antecedent⁵⁾.

Когато анафоричната именна фраза препраща към елемент от предходния контекст, който не е изразен експлицитно, детерминаторът в корпуса е само демонстративът – в (3) анафоричната ИФ означава резултата от процеса, изразен от предиката *μαθαίνεις τι υπήρχε πριν από σένα* ‘изучаваш това, което е било преди теб’:

(3) Όμως είτε μένεις στενόμυαλος είτε **ανοίγεις τα μάτια σου και μαθαίνεις τι υπήρχε πριν από εμένα**».

Αυτή τη γνώση που απέκτησε, την έκανε χορογραφίες (...)»

Обаче или оставах тесногръд, или **отварях очите си и изучавах това, което е било преди теб**.

Това познание, с което се сдобих, го превърна в хореографии (...)»

б) Antecedentът е именна фраза в мн.ч.

Разрешаването на анафората може да бъде затруднено при анафорична ИФ в мн. ч. с детерминатор ОЧ, тъй като тя би могла да се интерпретира погрешно за по-голямо множество от означеното с ИФ-antecedent или да се възприеме с генерично значение. В (4) заместването на показателната ИФ с определената ИФ *των μετοχών* ‘на акциите’ би затруднило установяването на кореферентно отношение, тъй като определената ИФ може да означава по-голямо множество от това в ИФ *μετοχές αυτοκινητοβιομηχανιών, χάλυβα και ορυχείων* ‘акции на автомобилостроителни компании, производители на стомана и мини’:

(4) (...) αγόρασαν **μετοχές αυτοκινητοβιομηχανιών, χάλυβα και ορυχείων**.

Вγήκαν кердисμένοι, καθώς οι τιμές **των μετοχών αυτών** ανέβηκαν 34%, 28% και 50% αντίστοιχα το 2007.

(...) закупили **акции на автомобилостроителни компании, производители на стомана и мини**. Излязоха на печалба, понеже цените **на тези акции** се покачиха с 34%, 28% и 50% съответно през 2007 г.

Вероятността от погрешна интерпретация на определената ИФ в мн.ч. при анафора е особено висока в случаите, при които лексикалното съдържание на ИФ се различава отчасти или изцяло от ИФ-антецедент. В (5) опорното съществително на анафоричната ИФ е хипероним на съществителното в ИФ-антецедент. Определената ИФ *τους χώρους* ‘помещенията’ би имала погрешна интерпретация, тъй като антецедентът *Та μπουζουξίδικα* ‘заведенията, в които се изпълнява гръцка музика’ може да се възприеме като нейно подмножество:

(5) **Та μπουζουξίδικα** δεν μπορούν να χωριστούν. Ζητούν διαχωριστικό δύο μέτρων. ... Σιωπηρά όλοι θα καπνίζουν (όπως γινόταν όλο το καλοκαίρι **σε αυτούς τους χώρους**), κι όταν θα έρχεται η αστυνομία, θα πετάνε τα τσιγάρα όπου βρουν.

Заведенията, в които се изпълнява гръцка музика, не могат да бъдат разделени. Искат разделител от 2 метра... Негласно обаче всички пушат (както беше през цялото лято **в тези помещения**) и когато идва полицията, си хвърлят цигарите, където намерят.

В корпуса на изследването 30% от всички анафорични показателни ИФ са в мн.ч., докато делът на мн.ч. при определените ИФ е много малък – 15%.

Когато анафоричната ИФ има няколко антецедента, предпочитаният детерминатор в корпуса е демонстративът:

(6) Μέχρι τώρα πίστευαν ότι ο άνθρωπος μπορούσε να ανιχνεύσει με τη γλώσσα του **το γλυκό, το ξινό, το αλμυρό και το πικρό και προσφάτως ανακαλύφθηκε το πικάντικο**. Αυτή η γκάμα διευρύνεται περαιτέρω πλέον με μια ακόμα γεύση, που αφορά τα λίπη.

Досега смятаха, че човек може да усеща с езика си **сладкото, киселото, соленото и горчивото, а напоследък се добави и пикантното**. Тази гама вече се разширява допълнително с още един вкус, който е свързан с мазнините.

Определените ИФ с повече от един антецедент в корпуса са две, като и двете съдържат числителното *δύο* ‘две’ като модификатор, уточняващ корелативното отношение:

(7) Σχεδόν στα περυσινά επίπεδα εκτιμάται ότι διαμορφώνεται ο τζίρος στα καταστήματα της ισπανικής Inditex, που διαθέτει ανάμεσα σε άλλες **την αλυσίδα Zara και Massimo Dutti**, παρότι στα πιο πολυσύχναστα καταστήματα **των δύο αλυσίδων** σχηματίζονται μεγάλες ουρές στα ταμεία.

Очаква се оборотът в магазините на испанската „Inditex“, чиято собственост наред с други са веригата „Zara“ и „Massimo Dutti“, да достигне миналогодишните нива, въпреки че в най-посещаваните магазини **на двете вериги** на касите се образуват големи опашки.

2. Модифициране на репрезентацията на референта в паметта

В някои изследвания употребата на демонстратива се свързва с капацитета на анафоричната показателна ИФ да класифицира или модифицира репрезен-

тацията на референта в паметта чрез дескриптивното си съдържание (Corblin, 1987: 209 – 215, Maes & Noordman, 1995).

В извадката на показателните ИФ от корпуса тези със съдържание, което класифицира или модифицира по някакъв начин референта, имат дял от 66%. Този тип показателни ИФ се намират в някакъв тип лексикално отношение с ИФ-антецедент (синонимия, хиперонимия) или нямат лексикална връзка с антецедента (информацията в тях произхожда от контекста, енциклопедични знания или е напълно нова за адресата). Тук са включени и случаите на номинализация, при които анафоричното съществително не повтаря лексикалната основа на елемент от антецедента.

Показателните ИФ с информация за референта, която е напълно нова за адресата, представляват почти една трета от всички показателни ИФ в извадката (32%). В (8) анафоричната ИФ изразява метафора, която определяме като нова информация за референта:

(8) **Το πάρκο Μπεϊχάι**, δίπλα στην Απαγορευμένη Πόλη, υπήρξε κάποτε ιδιωτικός κήπος των αυτοκρατόρων Μινγκ και Κουίν, ενώ πρόκειται ίσως για το ωραιότερο δημόσιο πάρκο της χώρας. Βουδιστικοί ναοί έχουν χτιστεί δίπλα στη λίμνη και τα μονοπάτια σκιάζονται από αιωνόβιες κλαίουσες. Πολλές φορές μικρή орχήστρα παίζει μουσική δίπλα στη μεγάλη λίμνη, με τους ντόπιους να απολαμβάνουν **την ήρεμη αυτή όαση στο μέσον της μεγαλούπολης**.

Паркът Бейхай до Забранения град някога бил частен парк на императорите Мин и Цин, като това е може би най-красивият обществен парк в страната. До езерото са вдигнати будистки храмове, а пътеките се засенчват от вековни плачещи върби. Често някой малък оркестър свири до голямото езеро, а местните хора се наслаждават **на този спокоен оазис в средата на големия град**.

За сравнение, в извадката на определените ИФ модифицираща функция имат 39%. Повечето от тях имат антецедент собствено име (46,5%) или се намират в отношение на хиперонимия с антецедента (22%). В подтипа с антецедент собствено име преобладават определените ИФ в ед. ч., които означават някаква обективна характеристика на референта, като при лица установяването на кореферентното отношение е улеснено от съвпадението на признака пол и граматическия род на собственото име в антецедента и нарицателното съществително в анафоричната ИФ:

(9) Флаμένко στο Καλλιμάρμαρο **από τον Хоакίν Кортес. Ο Ισπανός από την Κόρντοβα** έρχεται στην Αθήνα για άλλη μία φορά (...)

Фламенко в „Калимармаро“ **от Хоакин Кортес. Испанецът от Кордоба** идва в Атина за пореден път (...)

В подтипа хиперонимията определените ИФ са почти изключително в ед.ч. (95%). Употребяват се най-вече близки хипероними и абстрактни съществи-

телни, като *φαινόμενο* ‘явление’, *ζήτημα* ‘въпрос’, *θέμα* ‘тема’, *υπόθεση* ‘случай’, *γεγονός* ‘събитие, факт’ предимно без модификатори:

(10) Στην Κίνα αυξάνεται η ανησυχία **για μία φούσκα στην αγορά ακινήτων**. (...) Ωστόσο, **το φαινόμενο** δεν παρατηρείται παντού.

В Китай нараства безпокойството за балон на пазара на недвижими имоти. (...) Все пак **явлението** не се наблюдава навсякъде.

Минимален е делът на изразите, които съдържат нова информация за референта в цялата ИФ или само в модификаторите (3%). В (11) анафоричната ИФ с ОЧ съдържа метафора, която е възможно да се свърже с ИФ-антецедент поради липсата на друг кандидат референт и субектната функция, която задържа фокуса на вниманието върху референта от предишното изречение:

(11) Έφτασε η μεγάλη ώρα για τους οπαδούς **της Eurovision**. (...)

То «панηγυράκι», όπως το αποκαλούν οι επικριτές του, προβάλλεται για 53^η φορά (...)

Дойде големият час за феновете на **Евровизия**. (...)

„Панаирчето“, както го наричат неговите критици, се излъчва за 53-и път (...)

3. Преместване на фокуса на вниманието

Показателната ИФ се употребява при преместване на фокуса на вниманието от текущия референт към друг, въведен по-рано в текста (Diessel, 2006: 470). В първите две изречения на (12) фокусът на вниманието е върху референта *Нели*. В третото изречение фокусът се измества върху непознатата жена, която е означена с показателна ИФ в синтактичната роля на подлог:

(12) Χωρίς να καταλάβει καλά – καλά πώς, έπεσε πάνω της **μια γυναίκα**. Η Νέλη έκανε ένα απότομο, ασυνείσθητο βήμα πίσω και ζήτησε αμήχανα συγνώμη, παρόλο που δεν ήταν απόλυτα σίγουρη αν έφταιγε η ίδια γι’ αυτή την **αναπάντεχη** σύγκρουση. **Η γυναίκα αυτή** φαινόταν πολύ παράξενη. Ηταν φανερό πως κάτι της συνέβαινε.

Без да усети как е станало, в нея се удари **някаква жена**. Нели рязко и несъзнателно отстъпи назад и смутено се извини, въпреки че не беше напълно сигурно дали тя самата беше виновна за този неочакван сблъсък. **Тази жена** изглеждаше много странно. Личеше си, че нещо ѝ се случва.

Функцията изместване на фокуса на вниманието е проверена в корпуса чрез синтактичната роля на антецедента и кореферентната ИФ при първа анафора. Резултатите показват, че 26% от показателните ИФ при първа анафора имат синтактична роля на подлог след първото споменаване на референта с именна фраза в несубектна позиция, т.е. изместват фокуса на вниманието върху несалиентен референт.

4. Установяване на топик

Функцията на показателните ИФ да установяват нов топик в текста, е тясно свързана с изместването на фокуса на вниманието (вж. т. 2.3). Според Лихтен-

берк (Lichtenberk, 1996, in: Himmelmann, 1996: 229) употребата на показателна ИФ след първото споменаване на референта се прилага само когато новият референт е тематично значим в текстовия сегмент или в текста като цяло. Тази функция е особено характерна за приказките и художествената проза:

(13) Μια φορά κι έναν καιρό, σ' έναν τόπο πολύ μακριά από δω, ήταν ένας γέρος βασιλιάς. Ένας βασιλιάς που για πολλά χρόνια κυβερνούσε με σύνεση και σοφία το βασίλειό του. Αυτός ο βασιλιάς είχε τρεις γιους.

Имало едно време на едно място много далече от тук **един стар цар. Един цар, който в продължение на много години управлявал с разум и мъдрост царството си. Този цар** имал трима синове.

Показателни ИФ със същата функция се локализируют и в журналистически текстове – пример (14) съдържа интродуктивното изречение на статия, представяща книга, посветена на кралица Амалия, съпруга на първия крал на модерна Гърция Отон I, поради което кралицата се споменава многократно нататък в текста:

(14) Μπορεί χιλιάδες κορίτσια να έχουν παρελάσει φορώντας στολή Αμαλίας, αλλά πόσα από αυτά γνωρίζουν κάτι για την προσωπικότητα και τη δράση της όμορφης αυτής βασίλισσας που φόρεσε με καμάρι την εθνική μας ενδυμασία και έκανε την Ελλάδα πατρίδα της;

Може хиляди момичета да са дефилирали, носейки носия **на Амалия**, но колко от тях знаят нещо за личността и дейността на **тази красива кралица, която носеше с гордост националната ни носия и направи Гърция своя родина?**

В корпуса функцията установяване на топик може да се определи за 29% от показателните ИФ в позиция на първа анафора. Референтите на тези изрази се споменават повече от два пъти в текста, поради което ги разглеждаме като тематично значими за текстовия сегмент или за целия текст.

5. Експресивна функция

Показателната ИФ в текста може да има експресивна функция, да изразява някакво емоционално отношение или оценка на адресанта към референта. В (15) показателната ИФ изразява нетърпението на адресанта (лирическият говорител в прозаичната творба):

(15) Έπρεπε να μείνει εκεί μέχρι να έρθει **ο γιος της** τουλάχιστον.

Κοίτα τώρα τι της έμελλε να πάθει στα ξαφνικά! Κι **αυτός ο άνθρωπος** πια, δεν μπορούσε να κάνει πιο γρήγορα;

Трябваше да остане там, докато дойде поне **синът ѝ**.

Виж ти какво ѝ се случи най-неочаквано! Ама и **този човек**, не може ли да дойде по-бързо?

Изводи

Една от основните функции на показателната ИФ в анафора в новогръцкия език е да улеснява идентификацията на кореферентното отношение и

да уточнява референцията, както показват данните от корпусния анализ. Другата основна функция на показателните ИФ в корпуса е да модифицират лексикалното описание на референта, включително като добавят информация за него, която е нова за адресата. За сравнение, определените ИФ се употребяват в корпуса преимуществено при номинален antecedent в ед.ч., като лексикалното им съдържание е относително близко до това на ИФ-антецедент.

Новогръцките показателни ИФ се употребяват също така при осъществяване на референция към обекти, които са извън фокуса на вниманието (при преместване на фокуса на вниманието или установяване на топик), както и при изразяване на експлицитен контраст или емоционалнооценъчно отношение.

Познаването на специфичните функции на показателните ИФ в новогръцкия език е свързано с уменията за разрешаване на анафората в текста, а при продуциране и превод на текст – с развиването на уменията за изграждане на номинативните вериги, които са част от средствата за постигане на кохезия на текста.

NOTES/БЕЛЕЖКИ

1. Показателните ИФ с демонстратива *εκεῖνος*, -η, -ο в анафорична функция в корпуса са само 13, като те носят допълнителните значения отдалеченост от адресанта и адресата, както и индиректно отношение към участниците и комуникативната ситуация (Μπέλλα, 2001: 190). По тази причина именните фрази с този детерминатор не са включени в изследването.
2. Анотирането е извършено с програмата за лингвистични анотации MMAX (Müller & Strube, 2006), достъпна в интернет на адресите <http://mmax2.sourceforge.net/> и <http://mmax2.net>.
3. В примерите антецедентът е в получер стил, а анафоричната именна фраза – в получер и подчертан.
4. Иванчев ползва термина идентификатор за показателното местоимение.
5. Повече за употребата на показателни и определени ИФ при номинализация вж. в Стрикова, 2014.

REFERENCES/ЛИТЕРАТУРА

- Ivanchev, Sv. (1978). *Znachenie i upotreba na pokazatelnoto mestoimenie tozi/toya v savremenniya balgarski knizhoven ezik*. V: Pashov, P. (Sast.). *Pomagalo po balgarska morfologiya*. Sofia, 423 – 434. [Иванчев, Св. (1978). Значение и употреба на показателното местоимение *този/тоя* в съвременния български книжовен език. В: Пашов, П. (Съст.). *Помагало по българска морфология*. София, 423 – 434]

- Strikova, I. (2014). *Opredelitelnen chlen i adnominalen demonstrativ pri nominalizatsii v novogratskiya ezik*. V: Veselinov, D. (Sast.). *Edinadeseta konferentsiya na nehabilitiranite prepodavateli i doktoranti ot Fakulteta po klasicheski i novi filologii*. Sofia: UI "Sv. Kliment Ohridski", 41 – 48. [Стрикова, И. (2014). Определителен член и адноминален демонстратив при номинализации в новогръцкия език. Във Веселинов, Д. (Съст.). *Единадесета конференция на нехабилитираните преподаватели и докторанти от Факултета по класически и нови филологии*. София: УИ „Св. Климент Охридски“, 41 – 48]
- Apothéloz, D. & Chanet, C. (1997). *Défini et démonstratif dans les nominalisations*. Dans: De Mulder, W., Tasmowski-De-Ryck, L. & Vetters, C. (Éds): *Relations anaphoriques et (in)cohérence*. Amsterdam: Rodopi, 159 – 186.
- Corblin, F. (1987). *Indéfini, Défini et Démonstratif*. Geneve, Paris: Droz.
- Diessel, H. (1999). *Demonstratives. Form, Function, and Grammaticalization*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- Hawkins, J. (1978). *Definiteness and indefiniteness: a study in reference and grammaticality prediction*. London: Groom Helm.
- Himmelmann, N. P. (1996). Demonstratives in Narrative Discourse: a taxonomy of universal uses. In: Fox, B. (Ed.). *Studies in Anaphora*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins, 205 – 254.
- Kleiber, G. (1986). Pour une explication du paradoxe de la reprise immédiate. Dans: *Langue française*, 72, 54 – 79.
- Lichtenberk, F. (1996) Patterns of Anaphora in To'aba'ita Narrative Discourse. In: Fox, B. (Ed.). *Studies in Anaphora*. Amsterdam: Benjamins, 379 – 411.
- Maes, A. & Noordman, L. (1995). Demonstrative nominal anaphors: a case of nonidentificational markedness. In: *Linguistics*, 33, 255 – 282.
- Müller, C. & Strube, M. (2006). Multi-Level Annotation of Linguistic Data with MMAX2. In: Braun, S., Kohn, K. & Mukherjee, J. (eds.): *Corpus Technology and Language Pedagogy. New Resources, New Tools, New Methods*. Frankfurt: Peter Lang, 197 – 214. (English Corpus Linguistics, Vol. 3). <<http://mmax2.sourceforge.net/mmaxpaper.pdf>>
- Μπέλλα, Σπ. (2001). *Η δείξη στη νέα ελληνική*. Διδακτορική διατριβή. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Τμήμα Φιλολογίας. Τομέας Γλωσσολογίας.

DEMONSTRATIVE NOUN PHRASES IN ANAPHORIC FUNCTION IN MODERN GREEK IN COMPARISON TO DEFINITE DESCRIPTIONS

Abstract. The paper presents a study regarding demonstrative noun phrases in anaphora in Modern Greek in comparison to definite descriptions. After outlining the semantic features of the two determiners, some of the functions of demonstrative noun phrases in discourse are discussed, including identification, modification, focus shift, topic establishment and expressive function. For some of these functions quantitative data are provided from a corpus of Greek newspaper articles.

✉ **Ms. Irina Strikova, Assist. Prof.**

Department of Classical Studies

Sofia University

15, Tsar Osvoboditel Blvd.

1504 Sofia, Bulgaria

E-mail: irina.strikova@gmail.com